

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1274/2020
25.11.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Биљане Синановић, Милунке Цветковић и Драгана Аћимовића, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Лазин, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела недозвољен прелаз државне границе и кријумчарење људи у саизвршилаштву из члана 350. став 3. у вези става 2. у вези члана 33. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Оливере Јованић, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Суботици К.89/19 од 04.03.2020. године и Апелационог суда у Новом Саду КЖ1 483/20 од 22.09.2020. године, у седници већа одржаној дана 25.11.2020. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Оливере Јованић, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Суботици К.89/19 од 04.03.2020. године и Апелационог суда у Новом Саду КЖ1 483/20 од 22.09.2020. године, у односу на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се у осталом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног **ОДБАЦУЈЕ**.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Суботици К.89/19 од 04.03.2020. године окривљени АА је оглашен кривим због извршења кривичног дела недозвољен прелаз државне границе и кријумчарење људи у саизвршилаштву из члана 350. став 3. у вези става 2. у вези члана 33. КЗ и осуђен је на казну затвора у трајању од 2 (две) године и 2 (два) месеца у коју му се урачунава време проведено у притвору почев од 22.01.2019. године па до упућивања окривљеног у Завод за извршење кривичних санкција, али најдуже док не истекне време трајања казне изречене у тој пресуди.

Истом пресудом према окривљеном је изречена мера безбедности одузимање предмета, а како је то ближе означено у изреци пресуде. Од окривљеног је одузета имовинска корист прибављена извршењем кривичног дела, те је окривљени обавезан да на име прибављене имовинске користи стечене извршењем кривичног дела плати 100 евра у динарској противвредности по званичном курсу на дан исплате у корист буџета Републике Србије, у року од 30 дана по правноснажности пресуде, под претњом извршења. Окривљени је обавезан да плати суду трошкове кривичног поступка на име

награде постављеног браниоца по службеној дужности - адвоката Милована Салатића у износу од 306.750,00 динара и паушал у износу од 10.000,00 динара, а све у року од 60 дана по правноснажности пресуде, под претњом извршења. Одређено је да ће се награда постављеног браниоца по службеној дужности - адвоката Милована Салатића претходно исплатити из буџетских средстава суда у року до 60 дана по правноснажности пресуде, а накнадно ће се наплатити од окривљеног.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду КЖ1 483/20 од 22.09.2020. године одбијене су као неосноване жалбе окривљеног АА лично и његових бранилаца, па је потврђена пресуда Вишег суда у Суботици К.89/19 од 04.03.2020. године.

Бранилац окривљеног АА - адвокат Оливера Јованић поднела је захтев за заштиту законитости само против пресуде Апелационог суда у Новом Саду КЖ1 483/20 од 22.09.2020. године, а из садржине захтева очигледно је да се побијају обе правноснажне пресуде, због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 3, 7) и 11) и члана 438. став 2. тачка 2) и 3) ЗКП, због одлука о казни, мери безбедности и трошковима кривичног поступка, те због повреда одредаба чланова 21, 32, 33, 34. и 199. Устава Републике Србије и чланова 6, 13. и 14. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, са предлогом да Врховни касациони суд уважи поднети захтев, те да преиначи побијане пресуде или да исте укине.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, по оцени навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован у делу који се односи на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, док су у осталом делу испуњени услови за одбачај захтева (члан 487. став 1. тачка 2. и 3. ЗКП).

Наиме, бранилац окривљеног АА у поднетом захтеву истиче да је суд незаконито вршио увид у записнике о саслушању саокривљених који су закључили споразуме о признању кривичног дела, уместо да ова лица непосредно испита као сведоке на главном претресу и тиме омогући одбрани да им поставља питања и да ставља примедбе на њихове исказе.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног којима се у суштини указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, а због које окривљени преко браниоца у смислу члана 485. став 4. ЗКП може поднети захтев за заштиту законитости, се по оцени Врховног касационог суда не могу прихватити као основани.

Ово са разлога јер одредба члана 406. став 1. тачка 5) ЗКП омогућава суду да на главном претресу изведе доказ путем вршења увида или читања садржине записника о

исказу саоптуженог према којем је кривични поступак раздвојен или је већ окончан правноснажном осуђујућом пресудом. Упознавањем на главном претресу одржаном дана 04.03.2020. године са садржином записника о исказима саокривљених ББ, ВВ, ГГ и ДД, а које исказе су они дали пред Тужиоцем за организовани криминал у предмету КТИ.1/19, и то саокривљени ББ дана 22.01.2019. године, саокривљени ВВ дана 25.03.2019. године, саокривљени ГГ дана 13.06.2019. године и саокривљени ДД дана 27.06.2019. године, а према којим саокривљенима је у конкретном случају кривични поступак раздвојен и окончан правноснажним осуђујућим пресудама и то у односу на окривљеног ББ пресудом Вишег суда у Београду, Посебно одељење за организовани криминал СПК-По1 број 8/19 од 19.02.2019. године, окривљеног ВВ пресудом Вишег суда у Београду, Посебно одељење за организовани криминал СПК-По1 број 16/19 од 28.03.2019. године, окривљеног ГГ пресудом Вишег суда у Београду, Посебно одељење за организовани криминал СПК-По1 број 41/19 од 18.06.2019. године и окривљеног ДД пресудом Вишег суда у Београду, Посебно одељење за организовани криминал СПК-По1 број 49/19 од 28.06.2019. године, а што произилази из списка предмета, уместо непосредног испитивања наведених лица на главном претресу, суд је поступио у свему законито, сагласно процесној одредби члана 406. став 1. тачка 5) ЗКП, те је вршењем увида у наведене записнике извео дозвољене доказе, при чему ни окривљени, а ни његов бранилац нису имали примедбе на извођење ових доказа. Следствено наведеном, Врховни касациони суд налази да је првостепени суд у доказном поступку извео доказе на којима се по одредбама Законика о кривичном поступку пресуда може заснивати, те да стога није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, на коју бранилац окривљеног неосновано указује у поднетом захтеву за заштиту законитости.

Поред тога, по оцени овога суда, неосновани су и наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног у делу у којем наводи да незаконите доказе представљају потврда о привремено одузетим предметима и записник о претресању стана, јер окривљени пре њиховог сачињавања није био упозорен да има својство окривљеног, те на право да ништа не каже или преда, као и да све што буде рекао или предао може да се користи против њега.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног су неосновани из разлога јер је потврда о привремено одузетим предметима од окривљеног АА састављена дана 22.01.2019. године од стране овлашћеног службеног лица МУП-а РС ДП УКП СБПОК, Одељење за сузбијање трговине људима и кријумчарење људи под бројем 5/19 резултат законито спроведене доказне радње привремено одузимање предмета, тако да и по начину прибављања и по својој садржини представља законит доказ и на истој се може заснивати пресуда. Наиме, наведена потврда садржи све податке прописане одредбом члана 150. став 1. ЗКП и то опис предмета који су одузети од окривљеног, податке о окривљеном АА од кога су предмети одузети, место где су исти пронађени, као и својство и потпис лица које радњу спроводи. Поред тога, како је записник о претресању стана и других просторија МУП-а РС ДП УКП СБПОК, Одељење за сузбијање трговине људима и кријумчарење људи под бројем КУ.22/19 од 22.01.2019. године резултат законито спроведене доказне радње претресање стана и других просторија окривљеног АА, извршене од стране овлашћених службених лица полиције, а по наредби судије за претходни поступак Вишег суда у Београду, Посебно одељење за организовани криминал Пов.По1 број

90/19 од 21.01.2019. године за претресање стана и других просторија окривљеног, донете на образложени захтев јавног тужиоца, то наведени записник такође представља законит доказ и по начину прибављања и по својој садржини и на истом се може заснивати пресуда. Из списка предмета произилази да је приликом спровођења доказне радње претресање стана и других просторија окривљени поучен о својим правима у смислу одредбе члана 68. ЗКП, између осталог и о праву на браниоца, с тим што је он изјавио да му бранилац не треба.

Осим тога, по оцени овога суда, неосновани су и наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног у делу у којем наводи да је суд незаконито вршио увид у „фотодокументацију МУП-а РС УКП ДП УГП“, обзиром да за ову фотодокументацију нема наредбе за праћење и снимање окривљеног.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног су неосновани. Наиме, из списка предмета произилази да је суд на главном претресу одржаном дана 04.03.2020. године извршио увид у фотодокументацију МУП-а РС ДП УКП СБПОК Одељење за сузбијање трговине људима и кријумчарење људи - тајно праћење и снимање лица од 27.08.2018. године под бројем КУ.22/19 са извештајем и у фотодокументацију надзорне камере са ГП Хоргош од 27.08.2018. године. Имајући у виду да из списка предмета произилази да је фотодокументација МУП-а РС ДП УКП СБПОК - тајно праћење и снимање лица од 27.08.2018. године резултат законито спроведене посебне доказне радње тајно праћење и снимање од стране полицијских службеника, а која доказна радња је спроведена по образложеној наредби судије за претходни поступак Вишег суда у Београду, Посебно одељење за тајно праћење и снимање, а о чему је достављен и извештај, те имајући у виду да се фотодокументација надзорне камере са ГП Хоргош од 27.08.2018. године односи на фотографије које су настале не као резултат тајног праћења и снимања окривљеног како то сматра бранилац окривљеног, већ као вид општих безбедоносних мера које се предузимају на јавним местима, између осталог и на граничним прелазима Републике Србије путем надзорних камера, а на којима се снимање редовно обавља из безбедоносних разлога, и да наведена фотодокументација по налажењу Врховног касационог суда представља законит доказ и по начину прибављања и по својој садржини, то се стога обе наведене фотодокументације могу користити као доказ у кривичном поступку и на истима се може заснивати пресуда, због чега су оцењени као неосновани и наводи захтева браниоца окривљеног у којима истиче да је суд незаконито вршио увид у наведену фотодокументацију.

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА у осталом делу је одбачен.

Наиме, бранилац окривљеног у осталом делу захтева истиче да је неправилна одлука суда о трошковима кривичног поступка у делу у којем је суд обавезао окривљеног да плати трошкове на име награде постављеног браниоца по службеној дужности - адвоката Милована Салатића у износу од 306.750,00 динара, а што би по налажењу овога суда представљало повреду закона из члана 441. став 4. ЗКП, због које је подношење захтева дозвољено окривљеном. Међутим, образлажући ову повреду закона бранилац окривљеног не наводи које то законске одредбе је суд повредио одлуком о трошковима кривичног поступка, већ суштински ову повреду закона

образлаже изношењем сопственог закључка да како је одбрана браниоца окривљеног постављеног му по службеној дужности, који има преко 65 година, била површна, неефикасна и неделотворна, при чему окривљени није тражио од постављеног браниоца да изјављује жалбе на решења о продужењу притвора, то трошкове за исту треба да плати суд који је окривљеном поставио наведеног браниоца, а не сам окривљени.

Како, дакле, из изнетих навода произилази да бранилац окривљеног у осталом делу захтева за заштиту законитости, као разлог побијања правноснажних пресуда, само формално означава повреду закона због које је подношење захтева дозвољено окривљеном, док суштински износи сопствене разлоге због чега окривљени не треба да накнади трошкове кривичног поступка у делу који се односи на награду постављеног му браниоца по службеној дужности, а што не представља законски разлог због којег је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење овог ванредног правног лека окривљеном и његовом браниоцу због повреде закона, то је Врховни касациони суд захтев браниоца окривљеног у овом делу оценио недозвољеним.

Поред тога, бранилац окривљеног у осталом делу захтева истиче да је приликом доношења побијаних пресуда суд учинио битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 3) и 7) ЗКП, а с тим у вези наводи се да су одлуке о избору судија и тужилаца биле донете на нелегалан и нелегитиман начин. Осим тога, у захтеву за заштиту законитости се као разлог његовог подношења наводи битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП, истицањем да је изрека првостепене пресуде неразумљива у погледу времена извршења кривичног дела, те у погледу личних података саизвршилаца окривљеног и свих миграната, а неразумљиво је и на који начин је окривљени организовао недозвољени транзит миграната кроз Републику Србију и недозвољени прелаз државне границе са Мађарском. Такође, бранилац окривљеног указује и на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, истицањем да су изреке побијаних пресуда противречне саме себи, да су разлози побијаних пресуда противречни изрекама, те да пресуде немају разлоге о чињеницама које су предмет доказивања, а и они разлози који су дати су потпуно нејасни и у знатној мери противречни, посебно везано за изведене доказе, затим да о чињеницама које су предмет доказивања постоји знатна противречност између онога што се наводи у разлозима пресуда о садржини исправа и записника о исказима датим у поступку и самих тих исправа и записника, као и да другостепени суд није дао оцену свих жалбених навода окривљеног и његових бранилаца. Бранилац окривљеног као разлог подношења захтева наводи и битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 3) ЗКП.

Бранилац окривљеног у образложењу захтева наводи и да је неправилна одлука о казни, јер је суд приликом одмеравања казне окривљеном недовољно ценио олакшавајуће околности које је утврдио на његовој страни, при чему је окривљеном погрешно као отежавајућу околност ценио ранију осуђиваност за истоврсна кривична дела, а што би по налажењу овога суда представљало повреду одредбе члана 441. став 1. ЗКП. Надаље, бранилац окривљеног у образложењу захтева истиче и да је погрешна одлука суда везано за изрицање окривљеном мере безбедности одузимања предмета, јер током поступка није утврђено да су наведени предмети били средство извршења

кривичног дела, нити је утврђено ко је власник тих предмета, те се истиче и да је погрешна одлука суда о одузимању имовинске користи од окривљеног, јер није утврђена тачна висина евентуално прибављене имовинске користи, нити је током поступка доказано да је окривљени примио 100 евра, а што би по налажењу овога суда представљало повреду одредбе члана 441. став 2. ЗКП. У захтеву се наводи и да је окривљеном који се налазио у притвору било онемогућено да присуствује седници већа другостепеног суда иако је он то захтевао у изјављеној жалби ради бољег разјашњења ствари, а што би по налажењу овога суда представљало повреду одредбе члана 447. став 4. ЗКП. У захтеву се наводи и да је првостепени суд повредио право окривљеног да присуствује објављивању првостепене пресуде, а што би представљало повреду одредбе члана 425. став 3. ЗКП. Истиче се и да у уводу првостепене пресуде није наведено ко је присуствовао објављивању пресуде, а што би представљало повреду одредбе члана 428. став 2. ЗКП. Поред тога, бранилац окривљеног у захтеву наводи и да је чињенично стање погрешно и непотпуно утврђено, обзиром да није утврђена повезаност окривљеног са осталим саизвршиоцима и да је окривљени добио новац, а није утврђен ни идентитет лица која су наводно превођена преко државне границе, те бранилац оспорава оцену изведених доказа дату од стране нижестепених судова и то посебно одбране окривљеног, графичког приказа телефонске комуникације и снимљених телефонских разговора, оспоравајући при томе њихову аутентичност, а оспорава се и веродостојност писане документације.

Имајући у виду да из изложених навода произилази да бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости само формално означава повреду закона због које је подношење захтева дозвољено окривљеном (битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 7. ЗКП), не конкретизујући при томе у чему се ова повреда састоји, већ у суштини указујући на недозвољене разлоге за подношење овог ванредног правног лека, обзиром да се оспорава чињенични закључак нижестепених судова да је окривљени извршио кривично дело недозвољен прелаз државне границе и кријумчарење људи у саизвршилаштву из члана 350. став 3. у вези става 2. у вези члана 33. КЗ за које је оптужен и правноснажно оглашен кривим, као и оцена изведених доказа коју су у побијаним правноснажним пресудама дали нижестепени судови, те имајући у виду да се у захтеву указује и на постојање битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 3) и 11) и члана 438. став 2. тачка 2) и 3) ЗКП, као и повреда одредаба члана 425. став 3, члана 428. став 2, члана 441. став 1. и 2. и члана 447. став 4. ЗКП, а које повреде нису предвиђене као дозвољен законски разлог за подношење овог ванредног правног лека од стране окривљеног, односно његовог браниоца, сходно одредби члана 485. став 4. ЗКП, то је Врховни касациони суд захтев браниоца окривљеног АА у овом делу оценио недозвољеним.

Осим тога, бранилац окривљеног у поднетом захтеву указује и на повреде одредаба чланова 21, 32, 33, 34. и 199. Устава Републике Србије и чланова 6, 13. и 14. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, истицањем да је окривљеном повређено право на правично и непристрасно суђење, те право на делотворни правни лек, као и право на забрану дискриминације.

Када се захтев за заштиту законитости подноси из разлога прописаних одредбом члана 485. став 1. тачка 3) ЗКП, то се, према одредби члана 484. ЗКП, уз захтев мора доставити и одлука Уставног суда или Европског суда за људска права којом је

утврђена повреда људског права и слободe окривљеног или другог учесника у поступку, а које је зајемчено Уставом или Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода и додатним протоколима. Имајући у виду да у конкретном случају подносилац захтева за заштиту законитости уз захтев није доставио одлуку Уставног суда или Европског суда за људска права, то је Врховни касациони суд нашао да у погледу ових повреда захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног нема прописан садржај, па је на основу одредбе члана 487. став 1. тачка 3) ЗКП у овом делу захтев одбацио.

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама није учињена повреда закона на коју се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Оливере Јованић, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП захтев браниоца окривљеног у односу на повреду закона наведену у изреци одбио као неоснован, док је у осталом делу захтев одбацио на основу члана 487. став 1. тачка 2) и 3) ЗКП у вези чланова 484. и 485. став 4. ЗКП.

Записничар-саветник
Снежана Лазин, с.р.

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић

Председник већа-судија
Невенка Важић, с.р.